

СТ А Н О В И Щ Е

От: *доц. д-р Венцислав Димчев Вечев*
Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов
Научна специалност: „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“

Относно: *дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност в УНСС.*

Автор на дисертационния труд: *Димитринка Кирилова Урумова - Луни*

Тема на дисертационния труд: *Счетоводни аспекти на трансферното ценообразуване в съвременните условия*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 890/24.03.2026 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Димитринка Кирилова Урумова - Луни се е обучавала по докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводна отчетност и анализ)“ към катедра „Счетоводство и анализ“, при Финансово-счетоводен факултет на УНСС, по научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“, в редовна докторантура, на обучение, субсидирано от държавата, съгласно Заповед за зачисляване № 838/10. 04. 2020 г. Докторантурата е трансформирана от редовна в задочна форма на обучение на основание Заповед N 1056/19.04.2022 на Ректора на

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд на тема „Счетоводни аспекти на трансферното ценообразуване в съвременните условия“ се състои от 256 страници, в т.ч.: увод, три глави основен текст, заключение, библиография, списък на таблиците, графиките и фигурите в дисертационния труд, един брой приложения – анкетна карта, която включва двадесет въпроса, списък на публикациите на докторанта по темата на дисертационния труд и декларация за оригиналност. Обемът на дисертацията отговаря на изискванията за подобен род изследвания.

В изложението са представени 22 таблици, 50 графики и 1 фигура. Библиографията съдържа 121 източника, от които 100 източника научна и учебна литература (от които 66 източника на български език и 34 източника на чужд език), нормативни документи – 13 източника и 8 броя интернет - източници. Обемът на приложението е 4 страници.

Защитаваният дисертационен труд е посветен на актуален за счетоводната теория и практика проблем, а именно счетоводните аспекти на трансферното ценообразуване в контекста на динамично изменящите се обществено-икономически условия.

Съдържанието му съответства на формулираната изследователска теза и на поставените цел и изследователски задачи. Използването на литературните източници е коректно, при спазване на правилата за научна етика.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В първа глава, озаглавена „Трансферното ценообразуване и информационното му осигуряване в условията на глобализация – роля, значение, специфични характеристики и глобални регулаторни тенденции“ е извършено теоретично изследване на икономическата категория „цена“, в която намират отражение сложни икономически процеси, механизми и взаимоотношения. Подчертава се значимостта на цената, като основен елемент от маркетинговата политика на предприятията. Процесите на глобализация налагат изследване на въпросите, свързани с трансферното ценообразуване. Очертани са проблемите, които възникват по отношение на трансферното

ценообразуване между свързани предприятия, ситуирани в различни държави. Аргументирано е изтъкната ролята на счетоводната информация, като основен ресурс за осъществяване на контролни процедури от страна на външните контролни органи (главно по отношение на данъчния контрол и др.). Подчертана е необходимостта от минимизиране на различията в регулаторните процедури, свързани с трансферното ценообразуване в международен план, които създават редица затруднения в дейността на многонационалните компании.

Глава втора е с наименование „Съвременни счетоводно-информационни проблеми на трансферното ценообразуване на предприятията в България и подходи за тяхното решаване“. В тази част от дисертацията е извършен критичен анализ на регулаторните изисквания по отношение на трансферното ценообразуване в България, очертани са основните проблеми, свързани основно с документирането на използваните от предприятията трансферни цени и са представени аргументирани решения. Като едно от възможните решения по мнение на дисертанта в тази насока е въвеждането на единни за ЕС стандартни образци за документиране, чрез които точно да се определят вида и съдържанието на информацията за трансферното ценообразуване, сроковете и кръга на задължените лица, като аргументирано са изведени предимствата и ползите от въвеждането на посочения механизъм. Открити са специфичните характеристики, възможностите за приложение и информационните изисквания на различните методи на трансферното ценообразуване. Достига се до извода, че прилагането на конкретен метод е в непосредствена зависимост от това, на кои цели компанията отдава приоритетно значение при използването на трансферните цени. Изведени са вътрешните и външните за предприятията ограничителни фактори, влияещи върху възможностите за прилагане на методите на международно трансферно ценообразуване. Акцентирано е върху важността и значимостта на оповестяваната информация за сделки със свързани лица, с цел удовлетворяване в по-голяма степен на информационните потребности на отделните външни потребители по отношение на надеждната оценка на финансовото състояние на съответното предприятие. Направени са и аргументирани предложения за усъвършенстване процеса на счетоводно-информационно осигуряване на трансферното ценообразуване.

Акцентът в третата глава на дисертационния труд се поставя върху провеждането на емпирично изследване относно практиките на трансферното ценообразуване в България. Представени са целта, условията на провеждане и методическия инструментариум на емпиричното изследване. Емпиричното изследване е направено, посредством провеждането на анкетно проучване сред 179 представители на счетоводната практика в периода 1 юли 2024 г. – 15 ноември 2024 г., само на територията на България.

Получените и обработени резултати от извършеното проучване потвърждават тезата за необходимостта от усъвършенстване на цялостната организация на счетоводно-отчетния процес, свързан с трансферното ценообразуване. Направени са важни изводи и са изведени препоръки и насоки за решаване на идентифицираните ключови проблеми в практиката на трансферното ценообразуване на предприятията в България в съвременните условия и за усъвършенстване на счетоводно-информационното му осигуряване.

В заключението са обобщени основните изводи и резултати от изследването.

В процеса на изследване на посочената проблематика, ясно проличава използвания инструментариум от методи, присъщи на научноизследователския процес.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам формулираните приноси с научно-приложен характер. Те отразяват действителните резултати, постигнати в процеса на научното изследване.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

В списъка с публикациите по дисертацията са включени седем публикации, от които четири научни доклада, представени на международни научни форуми (три от които са на английски език и са представени в чужбина и един на български език, представен в България). Единият от докладите е включен в сборник, който е индексирен и рефериран в специфични бази данни с научна информация - Central and Eastern European Online Library (CEOOL). Останалите три публикации са статии на български език, две от които са публикувани в специализирани

списания, включени в националния референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране към НАЦИД и една, публикувана в сборник с научни статии, озаглавен „Непреходността на счетоводната теория“, Академично издателство - УНСС, София, 2024 г., който е индексирен и рефериран в SEOOL. В тяхното съдържание се отразяват важни резултати от проведеното дисертационно изследване.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява достоверно съдържанието на дисертационния труд. В него са представени основните съждения на докторанта, свързани с изследваната проблематика, като е следвана структурата на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

При анализа на съдържанието на дисертационния труд у мен не възникват въпроси. Препоръката ми към докторантката е в бъдеще да разшири и задълбочи изследователската си работа, посветена на различни проблеми на счетоводната теория и практика.

8. Заключение

Представеният за защита дисертационен труд притежава необходимите качества на самостоятелно научно изследване. В него се съдържат приноси с научен и научно-приложен характер, което потвърждава, че сполучливо са решени задачите на изследването и е доказана изследователската теза.

Това ми дава основание да дам своето положително становище „ЗА“ присъждане на образователната и научна степен „доктор“, на Димитринка Кирилова Урумова - Лунин, за разработения от нея дисертационен труд на тема „Счетоводни аспекти на трансферното ценообразуване в съвременните условия“.

17. 04. 2026 г.
гр. Свищов

Подпис:
(доц. д-р Венцислав Вечев)

OPINION

BY: Assoc. Prof. Ventsislav Dimchev Vechev, PhD, Academy of Economics „D. A. Tsenov“- Svishtov,

Scientific specialty: „ Accounting, control and analysis of economic activity“

Regarding: dissertation work for the award of an educational and scientific degree "doctor" in a scientific specialty at UNWE.

Author of the dissertation: Dimitrinka Kirilova Urumova-Lunin

Dissertation topic: Accounting aspects of transfer pricing in contemporary conditions

***Reason** for presenting the opinion: participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order No. 890/24.03.2026 of UNWE`s rector.*

1. Information about the dissertation student

Dimitrinka Kirilova Urumova - Lunin studied under the doctoral program "Accounting, Control and Analysis of Business Activity (Accounting and Analysis)" at the Department of "Accounting and Analysis", at the Faculty of Finance and Accounting of the UNWE, in the scientific specialty "Accounting, Control and Analysis of Business Activity", in full-time doctoral studies, on training subsidized by the state, according to Enrollment Order No. 838/ 10. 04. 2020. The doctoral studies were transformed from full-time to part-time form of study on the basis of Order No. 1056/19.04.2022 of the Rector of the UNWE.

2. General characteristics of the dissertation

The dissertation on the topic " Accounting aspects of transfer pricing in contemporary conditions" consists of 256 pages, including: introduction, three

chapters of the main text, conclusion, bibliography, list of tables, graphs and figures in the dissertation, one set of appendices - a questionnaire, which includes twenty questions, a list of the doctoral student's publications on the topic of the dissertation and a declaration of originality. The volume of the dissertation meets the requirements for this type of research.

The presentation presents 22 tables, 50 graphs and 1 figure. The bibliography contains 121 sources, of which 100 sources are scientific and educational literature (of which 66 sources are in Bulgarian and 34 sources are in a foreign language), regulatory documents - 13 sources and 8 Internet sources. The volume of the appendix is 4 pages.

The defended dissertation is dedicated to a topical problem for accounting theory and practice, namely the accounting aspects of transfer pricing in the context of dynamically changing socio-economic conditions.

Its content corresponds to the formulated research thesis and the set goals and research tasks. The use of literary sources is correct, in compliance with the rules of scientific ethics.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

In the first chapter, entitled “Transfer pricing and its information provision in the context of globalization – role, significance, specific characteristics and global regulatory trends”, a theoretical study of the economic category “price” is carried out, which reflects complex economic processes, mechanisms and relationships. The importance of price as a fundamental element of the marketing policy of enterprises is emphasized. The processes of globalization require the study of issues related to transfer pricing. The problems that arise in relation to transfer pricing between related enterprises located in different countries are outlined. The role of accounting information as a basic resource for the implementation of control procedures by external control bodies (mainly in relation to tax control, etc.) is argued. The need to minimize differences in regulatory procedures related to transfer pricing internationally, which create a number of difficulties in the activities of multinational companies, is emphasized.

Chapter two is entitled "Contemporary accounting and information problems of transfer pricing of enterprises in Bulgaria and approaches to their solution". In this part of the dissertation, a critical analysis of the regulatory requirements regarding transfer pricing in Bulgaria is carried out, the main

problems related mainly to the documentation of the transfer prices used by enterprises are outlined and reasoned solutions are presented. One of the possible solutions in the opinion of the dissertation author in this regard is the introduction of uniform EU standard documentation templates, through which the type and content of the information on transfer pricing, the terms and the circle of obligated persons can be precisely determined, and the advantages and benefits of the introduction of the specified mechanism are argued. The specific characteristics, application possibilities and information requirements of the various transfer pricing methods are highlighted. The conclusion is reached that the application of a specific method is directly dependent on which goals the company gives priority to when using transfer prices. The internal and external limiting factors for enterprises influencing the possibilities of applying international transfer pricing methods are identified. The emphasis is on the importance and significance of the disclosed information on transactions with related parties, in order to better satisfy the information needs of individual external users in terms of the reliable assessment of the financial condition of the respective enterprise. Argumentative proposals are also made for improving the process of accounting and information provision of transfer pricing.

The emphasis in the third chapter of the dissertation is on conducting an empirical study on transfer pricing practices in Bulgaria. The purpose, conditions of conduct and methodological tools of the empirical study are presented. The empirical study was conducted by conducting a survey among 179 representatives of accounting practice in the period July 1, 2024 - November 15, 2024, only on the territory of Bulgaria.

The obtained and processed results of the conducted study confirm the thesis of the need to improve the overall organization of the accounting and reporting process related to transfer pricing. Important conclusions have been made and recommendations and guidelines have been provided for solving the identified key problems in the practice of transfer pricing of enterprises in Bulgaria in modern conditions and for improving its accounting and information provision.

The conclusion summarizes the main conclusions and results of the study.

In the process of studying the indicated issues, the used tools of methods inherent in the research process are clearly evident.

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

I accept the formulated contributions of a scientific-applied nature. They reflect the actual results achieved in the process of scientific research.

5. Evaluation of dissertation publications

The list of publications on the dissertation includes seven publications, of which four are scientific reports presented at international scientific forums (three of which are in English and presented abroad and one in Bulgarian, presented in Bulgaria). One of the reports is included in a collection that is indexed and referenced in specific databases with scientific information - Central and Eastern European Online Library (CEOOL). The remaining three publications are articles in Bulgarian, two of which are published in specialized journals, included in the National reference list of contemporary bulgarian scientific publications with scientific review at Nacional centre for information and documentation and one, published in a collection of scientific articles entitled "The Permanence of Accounting Theory", Academic Publishing House - UNWE, Sofia, 2024, which is indexed and referenced in CEOOL. Their content reflects important results of the dissertation research conducted.

6. Evaluation of the author`s summary

The author`s summary faithfully reflects the content of the dissertation. It presents the doctoral student's main opinions related to the researched issue, following the structure of the dissertation.

7. Criticisms, recommendations and questions

When analyzing the content of the dissertation, I have no questions. My recommendation to the doctoral student is that in the future she should expand and deepen her research work, dedicated to various problems of accounting theory and practice.

8. Conclusion

The dissertation submitted for defense possesses the necessary qualities of an independent scientific study. It contains contributions of a scientific and scientifically applied nature, which confirms that the tasks of the study have been successfully solved and the research thesis has been proven.

This gives me reason to give my positive opinion "IN A FAVIOUR" awarding the educational and scientific degree "Doctor" to Dimitrinka Kirilova Urumova - Lunin, for the dissertation she developed on the topic "Accounting aspects of transfer pricing in contemporary conditions".

April 17, 2026
Svishtov

Signature:.....
/Assoc. Prof. Ventsislav Vechev, PhD /